

"Východní Evropa" na mentální mapě anglicky píšícího cestovatele od 16. - 18. stol.

Abstrakt

Cílem dizertační práce je analýza a interpretace textů raně-novověkých cestopisů vybraných anglických/britských autorů cestujících přes geografický prostor (středo)východní Evropy. Výsledkem je rekonstrukce mentálních map cestovatelů podle zvolené typologie (obchodníci, profesionálové, intelektuálové, duchovní a ženy) se zvláštním zřetelem k reprezentaci skutečností na okraji zájmu a pozornosti, k tzv. obrazům marginality (nepohodlí a nebezpečí, nevzdělanosti a zaostalosti, přehnanosti a pompéznosti, zašlé slávy a lamentace, zpustlosti a krásy). Základní prameny tvoří patnáct vybraných cestopisů, které jsou čteny a interpretovány diskurzivně, tedy je jim rozuměno v kontextu vývoje žánru a v širších kulturně historických souvislostech. Zastřešujícím konceptem celé práce je mentální mapa: imaginární reprezentace prostoru, nástroj kulturní orientace a sebeidentifikace. Rekonstrukce mentálních map se provádí pomocí: 1) definice subjektu, cestovatele a jeho představení v rámci typologických kategorií; 2) rekonstrukce orientačních bodů – center; 3) rekonstrukce obrazů marginality; 4) závěrečné syntézy. Pozornost je zaměřena na to, čemu bylo v textech věnováno nejvíce prostoru (orientační body), na způsob hodnocení a použitá srovnání nebo určující témata (měřítko). Druhotně práce polemizuje s interpretací „východní Evropy“ jako intelektuálního vynálezu západních osvícenců předložené Larry Wolffem.

Klíčová slova: raný novověk, anglické britské identity, mentální mapa, marginalita, cestopisy, středovýchodní Evropa.